

ย การละเล่น

ผู้ใหญ่ชาวภูเก็ตทั้งงามีการละเล่นเพื่อการบันเทิงอยู่ ๒ ประเภทคือ **การละเล่น ที่เป็นมหรสพ** เช่น **ยี่เกอานา** ย **หนัง** ควายย **รองเง็ง** ย **รำวง** ย โนราหม่มท่าย และ **การละเล่นที่เป็นสื่อการพนัน** เช่น สะบาย **สามกอก** ย และมี **การละเล่นของเด็ก** ย (ส่วนหนึ่งในการละเล่นพื้นบ้าน) เพื่อความสนุกสนานและมีผลพลอยได้ไปสู่การพัฒนาการทางอารมณ์ สังคมย **สติปัญญา** ย และร่างกาย มีชื่อการละเล่นของเด็ก (สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ บรรณาธิการ ๒๕๕๔ : ๒๐๒-๒๑๗) เช่นย **อาห่วย** ย ดาวเด้อ เตย(เตยเลข 8, เตยมัด, เตยตี) อีจูด จิว ทอยราวย **หมากเก็บ** ย (มีชื่อย่อย เช่นหมากหนวย หมากตกเบ็ด หมากไก่เข้าแล้ว) พัดกาล็อก (สมหมาย [ปิ่นพุทธศิลป์ ผู้เขียน](#))

ย

ชื่อการละเล่นของเด็ก

เด็กเรียกการละเล่นว่าไปร่ายบ่าง ไปเล่นบ่าง และเรียกชื่อการละเล่นเป็นการเฉพาะ เช่น ไปเล่นนางซี (พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ พุทธศักราช ๒๕๕๐, ๒๕๕๑ : ๒๕๕) ไปเล่นโต๊ะ มีการละเล่นที่กระทำ อยู่เพียง คนเดียวและการรวมกลุ่มละเล่น มีการแบ่งฝ่ายด้วยกติกาจัดอาห่วย วันดูโซ่มหรือลาหล้า ทุมโบง มีชื่อ การละเล่นของเด็ก (สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ บรรณาธิการ ๒๕๕๔ : ๒๐๒-๒๑๗) เช่น ขวางโพล ขวางราว แซะ บินเลียด เป่ากบ เป่ากอง แซ่ซันบก เรือบิน มิดลอบ หมากหลุมย ย **อาห่วย** ย เป็นต้น (สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ ผู้เขียน)

ย

อาห่วย : การละเล่น

การละเล่นของเด็กแบ่งเป็น ๒ ฝ่ายคือฝ่ายหลักและฝ่ายตี จำนวนเท่ากัน มีลูกกิว (ลูกบอลขนาดเล็ก, ลูกเทนนิส) และแทงหลักเรียกว่าก๊วนมีขนาดเท่าแผ่นอิฐย แพ้ชนะอยู่ที่ฝ่ายหลักสามารถ เคลื่อนลูกกิวไป ปะทะก๊วนของฝ่ายตี ก็เปลี่ยนฝ่ายกลับกันย ฝ่ายหลักก็เป็นฝ่ายตี ฝ่ายตีก็เป็นฝ่ายหลัก ฝ่ายตีมีชื่อท่าตี (สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ บรรณาธิการ ๒๕๕๔ : ๒๐๒-๒๑๗) ว่า อาห่วย ซีหล้า ดัวหล้า โปะ กาด กางกาง แซปะ แต่ละชื่อท่าตีแบ่งเป็น ๓ ท่า เช่น อาห่วย อาห่วยตู และอาห่วยดัว ถัดไปเป็นซีหล้า ซีหล้าตู และซีหล้า ดัว เป็นต้นย ตัวอย่างท่าตีซีหล้าย ผู้ตียื่นหันหลังให้ก๊วน โยนลูกกิวสูงขึ้นในแนวตั้ง ใช้ฝ่ามือ หรือกำหมัด ที่ถนัดตีลูกกิวไปฝ่ายหลัก ถ้าฝ่ายหลักรับลูกได้ ลูกกิวไม่ตกถึงพื้น คนที่จะหยุดตี ที่เรียกว่า ตาย เปลี่ยนคนตีใหม่ในท่าที่ไม่ผ่านนั้น จนหมดคนฝ่ายตีที่มีสิทธิ์ตีหรือที่เรียกว่าตายหมดย ก็เปลี่ยนฝ่าย ฝ่ายตีก็เริ่มจากท่าตีที่ค้างอยู่ก่อนเปลี่ยนฝ่าย ช่วยให้ผู้เล่นมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ร่วมสังคัมกับเพื่อนย การเล่นอาห่วยได้ใช้สติปัญญาที่จะกระทำให้ลูกกิวไม่ตาย ทั้งฝ่ายตีและฝ่ายหลักได้ออกกำลังกาย ถ้วนทั่วทุกตัวคนย (สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ ผู้เขียน)

ย

นามานุกรม

สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ ผู้เขียน เพศชาย เกิด ๑ สิงหาคม ๒๔๘๙ ภูมิลำเนาวัฒนธรรมภูเก็ต สถานที่ติดต่อ ๑๗๕ หมู่ย ย ๑ ต.เทพกระษัตรี อ.ถลาง จ.ภูเก็ต FB:สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ โทร.0813262549 เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๘

บรรณานุกรม

พจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ พุทธศักราช ๒๕๕๐ พิมพ์ครั้งที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๕๑) นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ๕๖๔ หน้า

สมหมาย ปิ่นพุทธศิลป์ บรรณาธิการ (๒๕๕๕) **วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดภูเก็ต** กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร ๓๙๙ หน้า

***

กีฬาและนันทนาการ ย [การกีฬา](#)